

MUZEUL DE ISTORIE A MOLDOVEI
BULETINUL „IOAN NECULCE”

(Serie nouă)
IV - VII (1998 - 2001)

SUMAR

ISTORIE

GH. PUNGĂ, <i>Unde a fost „Gura Bașeului”?</i>	1
LAURENȚIU RĂDVAN, <i>Cu privire la evoluția istorică a orașului Tîrgoviște în secolele XIV - XVI</i>	7
DAN FLOAREȘ, <i>Sfatul Domnesc al lui Petru Șchiopu</i>	37
MIHAI RĂUSANU, <i>Prețurile în Țara Moldovei între anii 1572 și 1711</i>	61
SORIN IFTIMI, <i>Ținutul Iașilor în Evul Mediu (II). Indice de localități</i>	77
VALENTIN ALEXEI CONSTANTINOV, <i>Despre tratatul lui Radu Mihnea cu orașul Brașov din 12 septembrie 1611</i>	107
DAN DUMITRU IACOB, <i>Proiecte edilitare în Iași prima jumătate de secol XIX. Piața de la Biserica Sfânta Paraschiva</i>	125
ANA LIPSIUC, <i>Consecințele social-economice ale războiului ruso-turc din 1806-1812 asupra Țării Moldovei</i>	141
ELENA CHIABURU, <i>Meșterii tipografi din Țara Moldovei până la 1829</i>	155
VALERICA IRICIUC, <i>Învățământul istoric în școlile particulare din Iași (1864-1898)</i>	185
CONSTANTIN CLOȘCĂ, <i>Începuturile și afirmarea școlii românești de inginerie (1864-1914)</i>	207
GHEORGHE CLIVETI, <i>Din activitatea diplomatică a lui P.P. Carp: întrevvederea cu Otto von Bismarck, la Berlin, în mai 1871</i>	217
LILIANA MUSCĂ, <i>Politica externă românească din anii 1912 - 1913 reflectată în trei publicații ieșene: „Mișcarea”, „Opinia”, „Unirea”</i>	223
LENUȚA CHIRIȚĂ, <i>Câteva considerații asupra introducerii radiofoniei în România</i>	233
MIHAELA DENISIA LIUȘNEA, <i>Lărgirea cadrului relațiilor diplomatice ale României după Locarno</i>	239
DUMITRU ȘANDRU, <i>Cercurile conducătoare ale României și agricultura țării în perioada interbelică</i>	247
DUMITRU ȘANDRU, <i>Cooperarea minoritarilor din România interbelică</i>	255
FLORIAN BANU, <i>Tratatul româno-german din 23 martie 1939. Ecouri internaționale</i>	269
DUMITRU ȘANDRU, <i>Arestările operate în 1945 în România după instaurarea Guvernului Petru Groza</i>	277
IULIAN CHIRIAC, <i>1948. Lichidarea serviciilor secrete românești</i>	289

PATRIMONIU

- VIRGINIA VASILOVICI, *Controversata paternitate a unui tablou Rubens sau Caravaggio*..... 301
- AUREL ISTRATI, *O lucrare inedită, semnată de Camil Ressu, în patrimoniul Muzeului de Artă din Iași*..... 313
- LUCIA IONESCU, *Barocul târziu moldovenesc în arhitectura ieșeană*..... 319
- LUCIA IONESCU, *Iconostasul bisericii Sfinților Teodori din Iași. Datări și încadrări stilistice*..... 327
- ADINA GRIGOROVSKI, *Mănăstirea Bârnova – Considerații asupra stării de conservare*..... 333
- MARIA GEBA, ANA-MARIA VLAD, EMIL GHIOCEL IOANID, *Piese de plumb: procese de coroziune și modalități de conservare*..... 341
- AURICA ICHIM, *Palatul Cuza – Vodă din Iași. Proprietarii și restaurările sale în perioada 1827-1959*..... 349
- MONICA NĂNESCU, *Oscar Paul Lochmann - Mărturii ale istoriei mecanismelor muzicale la Muzeul Științei și Tehnicii "Șt. Procopiu" – Iași*..... 357
- LUCIA COJOCARU, *Conservarea preventivă în muzeele de arheologie ale Greciei*..... 361
- ELENA CLIVETI, *Corelația muzeu – școală. Studiu sociologic*..... 369
- LUCIA IONESCU, *Itinerarii artistice europene 1998*..... 373

DOCUMENTAR

- C.A. STOIDE, *La cronologia documentelor moldovenești din sec. XIV-XVII*... 385
- I. CAPROȘU, *Sama vistiriei Țării Moldovei pe anul 1764; <Sama A II-A> ....* 393

RECENZII ȘI NOTE BIBLIOGRAFICE

- DORU BĂDĂRĂ, *Țiparul românesc la sfârșitul secolului al XVII-lea și începutul secolului al XVIII-lea*, Brăila, Editura Istros, 1998, (Elena Chiaburu) 473
- VICTOR SPINEI, *Marile migrații din estul și sud-estul Europei în secolele IX-XIII*, Iași, Institutul European, 1999, 516p. (Laurențiu Rădvan) ... 477
- ION EREMIA, *Relațiile externe ale lui Vasile Lupu (1634-1653)*, Chișinău, Editura Cartdidact, 1999, 295 p. (Valentin Alexei Constantinov) 478
- LARISA SVETLICINĂI, DEMIR DRAGNEV, EUGENIA BOCIAROV, *Moldova în epoca feudalismului Documente moldovenești din secolul al XVIII-lea (1711-1750)*, volumul VIII, Chișinău, 1998, 256 p. (Cătălina - Elena Iliescu) 479
- SILVIU ANDRIEȘ-TABAC, *Heraldica teritorială a Basarabiei și Transnistriei*, Chișinău, Editura Museum, 1998, 168 p. + 4p. planșe, (Cătălina-Elena Iliescu) 480
- Bucovina în primele descrieri geografice și istorice, economice și demografice* (Cătălina - Elena Iliescu) 481
- BOGDAN ANTONIU, ALEXANDRU BARNEA, ECATERINA LUNG, BOGDAN MURGESCU (coordonator), MIRELA-LUMINITA MURGESCU, GHEORGHE VLAD NISTOR, CRISTIAN OLARIU, LUCIA POPA, *Istoria lumii în texte. De la începuturi până în zilele noastre*, București, Universitas, 1999, 1356 p. (Laurențiu Rădvan) 483
- DEMIR DRAGNEV, *Țara Moldovei în epoca luminilor*, Chișinău, Editura Civitas, 1999, 190 p. (Cătălina - Elena Iliescu)..... 484

THE HISTORY MUSEUM OF MOLDAVIA
“IOAN NECULCE” BULLETIN

(new series)
4th – 7th (1998 – 2001)

TABLE OF CONTENTS

HISTORY

GH. PUNGĂ, <i>Where Was “Gura Bașeului”?</i>	1
LAURENȚIU RĂDVAN, <i>Concerning The Historical Evolution Of The City Of Târgoviște During The 14th-15th Centuries</i>	7
DAN FLOAREȘ, <i>The Princely Council Of Petru Șchiopu</i>	37
MIHAI RĂUSANU, <i>Prices In Moldavia Durign The Period 1572-1711</i>	61
SORIN IFTIMI, <i>The County Of Iași During The Middle Ages (II). Index Of Localities</i>	77
VALENTIN ALEXEI CONSTANTINOV, <i>Concerning The Treaty Between Radu Mihnea and The City Of Brașov Of 12 September 1611</i>	107
DAN DUMITRU IACOB, <i>Public Utility Projects In The City Of Iași During The First Half Of The 19th Century. The Square Of The St. Paraschiva Church</i>	125
ANA LIPSIUC, <i>The Socio-Economical Consequences Of The Russian-Turkish War Of 1806-1812 In Moldavia</i>	141
ELENA CHIABURU, <i>Printing Artisans Of Moldavia Before 1829</i>	155
VALERICA IRICIUC, <i>The Historical Education In Private Schools Of Iași 1864-1898</i>	185
CONSTANTIN CLOȘCĂ, <i>The Beginnings and The Recognition Of The Romanian School Of Engineering (1864-1914)</i>	207
GHEORGHE CLIVETI, <i>Of The Diplomatic Activity Of P.P. Carp: The Meeting With Otto van Bismarck Of May 1871, In Berlin</i>	217
LILIANA MUSCĂ, <i>The Romanian External Politics Of 1912-1913 As Reflected In Three Publications Of Iași: “The Movement”, “The Opinion”, “The Union”</i>	223
LENUȚA CHIRIȚĂ, <i>Remarks On The Introduction Of Radiophony In Romania</i>	233
MIHAELA DENISIA LIUȘNEA, <i>Enlargement Of The Diplomatic Relation Framework Of Romania After Locarno</i>	239
DUMITRU ȘANDRU, <i>Romania’s Leading Parties and The Agriculture Of The Country In The Between-War Period</i>	247
DUMITRU ȘANDRU, <i>The Cooperation Of The Minorities In The Between-War Romania</i>	255
FLORIAN BANU, <i>The Rōmāniān-German Treaty Of 23 Māch 1939. International Echoes</i>	269

DUMITRU ȘANDRU, <i>Arrests Of 1945 In Romania After The Instauration Of Petru Groza Government</i>	277
IULIAN CHIRIAC, <i>1948. The Suppression Of The Romanian Secrete Services</i>	289

HERITAGE

VIRGINIA VASILOVICI, <i>The Controversial Paternity Of A Painting By Rubens Or Caravaggio</i>	301
AUREL ISTRATI, <i>An Unknown Painting Signed Camil Ressu In The Patrimony Of The Art Museum Of Iași</i>	313
LUCIA IONESCU, <i>The Late Moldavian Baroque In The Architecture Of Iași</i>	319
LUCIA IONESCU, <i>The Iconostasis Of The Church Of Saints Theodor In Iași. Dating and Stylistic Positioning</i>	327
ADINA GRIGOROVSKI, <i>The Monastery Of Bârnova. Approach Of The State Of Conservation</i>	333
MARIA GEBA, ANA-MARIA VLAD, EMIL GHIOCEL IOANID, <i>Lead Items: Corrosion Processes and Conservation Methods</i>	341
AURICA ICHIM, <i>The Palace Of Prince Cuza In Iași. Its Owners and Restorations During The Period 1827-1959</i>	349
MONICA NĂNESCU, <i>Oscar Paul Lochmann – Proofs Of The History Of Musical Mechanisms At “Ștefan Procopiu” Science and Technique Museum In Iași</i>	357
LUCIA COJOCARU, <i>Preventive Conservation In The Archaeology Museums Of Greece</i>	361
ELENA CLIVETI, <i>The School-Museum Correlation. A Sociologic Approach</i>	369
LUCIA IONESCU, <i>European Artistic Itineraries 1998</i>	373

DOCUMENTS

C.A. STOIDE, <i>The Chronology Of The Moldavian Documents Of The 14th-17th Centuries</i>	385
I. CAPROȘU, <i>The Report Of The Treasury Of The Country Of Moldavia For 1764. The Second Report</i>	393

BIBLIOGRAPHIC NOTES AND REVIEWS

DORU BĂDĂRĂ, <i>The Romanian Printing At The End Of The 17th Century and Beginning Of The 18th Century</i> , Brăila, Istros Publishing House, 1998 (Elena Chiaburu)	473
VICTOR SPINEI, <i>The Great Migrations Of East and South-East Of Europe During The 9th-13th Centuries</i> , Iași, Institutul European Publishing House, 1999, 516 p. (Laurențiu Rădvan)	477
ION EREMIA, <i>The External Relations Of Vasile Lupu (1634-1653)</i> , Chișinău, Cartidact Publishing House, 1999, 295 p. (Valentin Alexei Constantinov)	478

- LARISA SVETLICINĂI, DEMIR DRAGNEV, EUGENIA BOCIAROV, *Moldavia During The Feudalism Epoch. Moldavian Documents Of The 18th Century (1711-1750)*, tome VIII, Chişinău, 1998, 256 p. (Cătălina - Elena Iliescu) 479
- SILVIU ANDRIEŞ-TABAC, *Territorial Heraldry Of Bessarabia and Transnistria*, Chişinău, Museum Publishing House, 1998, 168 p. and 4 p. plates (Cătălina - Elena Iliescu) 480
- Bucovina In The First Geographic and Historic, Economic and Demographic Descriptions* (Cătălina - Elena Iliescu) 481
- BOGDAN ANTONIU, ALEXANDRU BARNEA, ECATERINA LUNG, BOGDAN MURGESCU (coordinator), MIRELA-LUMINIŢA MURGESCU, GHEORGHE VLAD NISTOR, CRISTIAN OLARIU, LUCIA POPA, *The World History In Texts. From The Beginnings To The Present Times*, Bucharest, Universitas Publishing House, 1999, 1356 p. (Laurenţiu Rădvan) 483
- DEMIR DRAGNEV, *The Country Of Moldavia During The Illuminist Epoch*, Chişinău, Civitas Publishing House, 1999, 190 p. (Cătălina - Elena Iliescu) 484

SOMMAIRE

ISTORIE

GH. PUNGĂ, <i>Où se trouvait „Gura Bașeului” ?</i>	1
LAURENȚIU RĂDVAN, <i>Sur l'évolution historique de la ville de Tîrgoviște pendant les XIVe-XVIe siècles</i>	7
DAN FLOAREȘ, <i>Le Conseil princier de Petru Șchiopu</i>	37
MIHAI RĂUSANU, <i>Les Prix au Pays de la Moldavie entre 1572 et 1711</i>	61
SORIN IFTIMI, <i>La Contée de Iași pendant le Moyen-Age (II). Indice de localités</i>	77
V. ALEXEI CONSTANTINOV, <i>Sur le traité de Radu Mihnea avec la ville de Brașov du 12 septembre 1611</i>	107
DAN DUMITRU IACOB, <i>Projets édilitaires dans la ville de Iași pendant la première moitié du XIXe siècle – La place de l'église la St. Paraschiva</i>	125
ANA LIPSIUC, <i>Les Conséquences socio-économiques de la guerre russo-turque de 1806-1812 sur le Pays de la Moldavie</i>	141
ELENA CHIABURU, <i>Maîtres typographes du Pays de la Moldavie avant 1829</i>	155
VALERICA IRICIUC, <i>L'Enseignement historique dans les écoles privées de Iași (1864-1898)</i>	185
CONSTANTIN CLOȘCĂ, <i>Les Débuts et l'affirmation de l'école roumaine d'ingénierie (1864-1914)</i>	207
GH. CLIVETI, <i>De l'activité diplomatique de P.P.Carp : l'entrevue d'Otto von Bismarck à Berlin, en mai 1871</i>	217
LILIANA MUSCĂ, <i>La Politique externe roumaine pendant les années 1912-1913 reflétée dans trois publications de Iași: „Mișcarea”, „Opinia”, „Unire”</i>	223
LENUȚA CHIRIȚĂ, <i>Quelques considérations sur l'introduction de la radiophonie en Roumanie</i>	233
MIHAELA DENISIA LIUȘNEA, <i>L'Elargissement du cadre des relations diplomatiques de la Roumanie après Locarno</i>	239
DUMITRU ȘANDRU, <i>Les cercles au pouvoir en Roumanie et l'agriculture du pays pendant l'entre-deux-guerres</i>	247
DUMITRU ȘANDRU, <i>La coopération des minorités de la Roumanie de l'entre-deux-guerres</i>	255

FLORIN BANU, <i>Le Traité roumaino-allemand de 23 mars 1939 – échos internationaux</i>	269
DUMITRU ȘANDRU, <i>Les Arrestations effectuées en 1945 après l'instauration du gouvernement Petru Groza</i>	277
IULIAN CHIRIAC, <i>1948. La suppression des services secrets roumains</i>	289

PATRIMOINE

VIRGINIA VASILOVICI, <i>La Controversée paternité d'un tableau Rubens ou Caravaggio</i>	301
AUREL ISTRATI, <i>Un Travail inédit signé par Camil Ressu, dans le patrimoine de Musée d'Art de Iași</i>	313
LUCIA IONESCU, <i>Le Baroque moldave tardif dans l'architecture de Iași</i>	319
LUCIA IONESCU, <i>L'Iconostase de l'Eglise des Saints Teodori de Iasi. Datations et encadrements stylistiques</i>	327
ADINA GRIGOROVSKI, <i>Le Monastère de Bârnova. Considérations sur l'état de conservation</i>	333
MARIA GEBĂ, ANA-MARIA VLAD, EMIL GHIOCEL IOANID, <i>Pièces en plomb: procès de corrosion et modalités de conservation</i>	341
AURICA ICHIM, <i>Le Palais Cuza Vodă de Iași. Les propriétaires et ses restaurations pendant la période 1827-1959</i>	349
MONICA NĂNESCU, <i>Oscar Paul Lochmann – Témoignages de l'histoire des mécanismes musicaux du Musée des Sciences et Techniques „Ștefan Procopiu”</i>	357
LUCIA COJOCARU, <i>La Conservation préventive dans les musées d'archéologie de la Grèce</i>	361
ELENA CLIVETI, <i>La Corrélation musée – école. Etude sociologique</i>	369
LUCIA IONESCU, <i>Des Itinéraires artistiques européens 1998</i>	373

DOCUMENTAIRE

C.A. STOIDE, <i>La Chronologie des documents moldaves des XIVe-XVIIe siècles</i>	385
I. CAPROȘU, <i>Le Compte de la trésorerie du Pays de la Moldavie pour l'année 1764 (le IIe compte)</i>	393

COMPTE-RENDUS ET NOTES BIBLIOGRAPHIQUES

DORU BĂDĂRĂ, <i>La Presse roumaine à la fin du XVIIe siècle et au début du XVIIIe siècle, Brăila, Maison d'Editions Istros, 1998, (Elena Chiaburu)</i>	473
VICTOR SPINEI, <i>Les Grandes migrations de l'est et du sud-est de l'Europe pendant les IXe-XIIe siècles, Iași, Maison d'Editions Institutul European, 1999 (Laurențiu Rădvan)</i>	477

- ION EREMIA, *Les Relations externes de Vasile Lupu (1634-1653)*, Chişinău, Maison d'Éditions Cartdidact, 1999, (Valentin Alexei Constantinescu) 478
- LARISA SVETLICINAI, DEMIR DRAGNEV, EUGENIA BOCIAROV, *La Moldavie pendant l'époque du féodalisme. Documents moldaves du XVIIIe siècle (1711-1750)*, tome VIII, Chişinău, 1998..... (Cătălina - Elena Iliescu) 479
- SILVIU ANDRIEŞ-TABAC, *L'héraldique territoriale de Bessarabie et Transnistrie*, Chişinău, Maison d'Éditions Museum, 1998 (Cătălina - Elena Iliescu) 480
- La Bucovine dans les premières descriptions géographiques et historiques, économiques et démographiques* (Cătălina - Elena Iliescu) 481
- BOGDAN ANTONIU, ALEXANDRU BARNEA, ECATERINA LUNG, BOGDAN MURGESCU (coordonator), MIRELA-LUMINIŢA MURGESCU, GHEORGHE VLAD NISTOR, CRISTIAN OLARIU, LUCIA POPA, *Histoire du monde en textes. Des débuts jusqu'à nos jours*, Bucureşti, Maison d'Éditions Universitas, 1999 (Laurenţiu Rădvan) 483
- DEMIR DRAGNEV, *Le Pays de la Moldavie à l'époque des Lumières*, Chişinău, Maison d'Éditions Civitas, 1999, (Cătălina - Elena Iliescu) 484